

جکیده آمارنامه جلد اول

سال زراعی ۱۳۸۳-۸۴

« یافته‌های مهم »

■ انواع کاربری اراضی

حدود ۱۵/۶۵ میلیون هکتار معادل ۹/۶۱ درصد از وسعت کشور ایران در سال زراعی ۱۳۸۳-۸۴ به کشت محصولات کشاورزی (زراعی و باگی) اختصاص داشته است که از این مقدار، محصولات سالانه با ۱۲/۰۵ میلیون هکتار معادل ۸۲/۴۱ درصد از کل سطح را به خود اختصاص داده و ۱۶/۰۵۹ درصد بقیه زیرکشت محصولات دائمی بوده است. از مجموع ۲/۶۰ میلیون هکتار اراضی زیرکشت باغات کشور ۹۵/۷۵ درصد آن به کشت درختان میوه (مثمر) و ۴/۲۵ درصد بقیه به کشت درختان صنعتی (غیرمثمر) اختصاص داشته است. همچنین ۷۹/۲۲ درصد از سطح زیرکشت محصولات دائمی بارور و ۲۰/۷۸ درصد بقیه سطح به نهال اختصاص دارد.

بیشترین سطح محصولات در سال زراعی ۱۳۸۳-۸۴ مربوط به استان فارس با ۸/۹۵ درصد می باشد و استانهای خراسان‌رضوی با ۸/۰۹ درصد و خوزستان با ۶/۹۳ درصد در رتبه‌های بعدی قرار گرفته اند. این سه استان جمعاً ۱۳۸۳-۸۴ درصد از سطح محصولات کشور را دارا هستند. در همین حال کمترین سطح محصولات در سال زراعی ۱۳۸۳-۸۴ مربوط به استان قم با ۰/۴۶ درصد از کل سطح می باشد و استانهای یزد با ۰/۸۵ درصد و سمنان با ۰/۹۲ درصد در رده‌های بالاتر قرار گرفته‌اند.

بیشترین کاربری اراضی کشاورزی استانها (نسبت سطح محصولات به کل وسعت جغرافیایی استان) به استان اردبیل با ۳۹/۴۶ درصد تعلق دارد و استان همدان با ۳۶/۳۱ درصد و گلستان با ۳۵/۲۸ درصد در رتبه‌های بعدی قرار گرفته‌اند.

کمترین کاربری کشاورزی متعلق به استان یزد با ۱/۰۳ درصد می باشد و استان سیستان و بلوچستان با ۱/۲۰ درصد کاربری اراضی در رتبه بالاتر قرار دارد.

توزيع اراضی زیرکشت و نسبت آن به کل مساحت به تفکیک استان

جدول شماره ۱

کاربری اراضی		رتبه	درصد جمعی	درصد اراضی استان به کل کشور	نام استان	کاربری اراضی		رتبه	درصد جمعی	درصد اراضی استان به کل کشور	نام استان
رتبه	درصد					رتبه	درصد				
۱۶	۱۳,۳۲	۱۶	۸۰,۱۲	۲,۴۸	مرکزی	۱۹	۱۱,۴۲	۱	۸,۹۵	۸,۹۵	فارس
۸	۲۲,۹۴	۱۷	۸۲,۵۰	۲,۲۸	قزوین	۲۲	۸,۷۵	۲	۱۷,۰۴	۸,۰۹	خراسان‌رضوی
۱۸	۱۲,۰۹	۱۸	۸۴,۷۰	۲,۲۰	خراسان شمالی	۱۲	۱۶,۹۴	۳	۲۳,۹۷	۶,۹۳	خوزستان
۷	۲۴,۳۵	۱۹	۸۶,۸۸	۲,۱۸	گیلان	۱۲	۱۹,۰۳	۴	۲۹,۰۲	۵,۰۵	آذربایجان شرقی
۱۴	۱۴,۴۵	۲۰	۸۸,۶۲	۱,۷۴	تهران	۴	۲۲,۸۰	۵	۳۴,۷۶	۵,۲۴	کرمانشاه
۲۰	۱۱,۰۸	۲۱	۹۰,۲۳	۱,۶۱	بوشهر	۲۴	۴,۰۲	۶	۳۹,۹۸	۵,۲۲	کرمان
۱۷	۱۲,۱۲	۲۲	۹۱,۷۹	۱,۰۶	ایلام	۱۱	۲۱,۶۰	۷	۴۰,۱۵	۵,۱۷	آذربایجان غربی
۱۵	۱۴,۳۹	۲۳	۹۳,۲۱	۱,۴۲	کهگیلویه و بویراحم	۵	۲۶,۶۹	۸	۴۹,۹۸	۴,۸۲	لرستان
۲۹	۱,۳۰	۲۴	۹۴,۷۱	۱,۴۰	سیستان و بلوچستان	۶	۲۵,۳۴	۹	۵۴,۷۰	۴,۷۲	کردستان
۲۱	۱۰,۹۷	۲۵	۹۵,۷۶	۱,۱۵	چهارمحال و بختیاری	۳	۳۰,۲۸	۱۰	۵۹,۲۵	۴,۵۰	گلستان
۲۶	۲,۲۶	۲۶	۹۶,۷۶	۱,۰۰	خراسان جنوبی	۲	۳۶,۳۱	۱۱	۶۳,۷۵	۴,۵۰	همدان
۲۷	۲,۲۲	۲۷	۹۷,۷۶	۱,۰۰	هرمزگان	۱	۳۹,۴۶	۱۲	۶۸,۲۴	۴,۴۹	اردبیل
۲۸	۱,۴۸	۲۸	۹۸,۶۸	۰,۹۲	سمنان	۱۰	۲۲,۴۷	۱۳	۷۱,۶۴	۳,۴۰	مازندران
۳۰	۱,۰۳	۲۹	۹۹,۰۳	۰,۸۵	یزد	۹	۲۳,۴۴	۱۴	۷۴,۹۰	۳,۲۶	زنجان
۲۳	۶,۲۶	۳۰	۹۹,۹۹	۰,۴۶	قم	۲۵	۴,۰۱	۱۵	۷۷,۶۴	۲,۷۴	اصفهان

● محصولات سالانه (زراعي)

- سطح-

در سال زراعي ۱۳۸۳-۸۴ سطح محصولات سالانه حدود ۱۲/۰۵ ميليون هكتار بوده که از اين مقدار ۵۰/۴۵ درصد کشت آبي و ۴۹/۵۵ درصد آن ديم بوده است.

در اين سال زراعي استان فارس با ۸/۲۴ درصد سهم در برداشت سطح محصولات سالانه، بالاترین سطح زراعي برداشت شده را نسبت به استانهاي ديگر به خود اختصاص داده است و استانهاي خراسان رضوي و خوزستان به ترتيب با ۷/۹۳ و ۷/۸۷ درصد سهم در رتبه هاي بعدی قرار گرفته اند. کمترین سهم سطح محصولات سالانه با ۰/۴۳ درصد منعکل به استان قم بوده است.

بيشترین سطح محصولات سالانه آبي نيز متعلق به استان فارس مي باشد به طوري که ۱۱/۹۸ درصد سطح آبي کشور نيز در استان فارس برداشت شده است. استانهاي خوزستان و خراسان رضوي به ترتيب با ۱۰/۸۸ و ۱۰/۰۹ درصد سهم در سطح برداشت آبي محصولات سالانه کشور در رتبه هاي دوم و سوم هستند و اين سه استان مجموعاً ۳۲/۹۵ درصد برداشت زراعي آبي سالانه را دارند.

- ميزان توليد-

از اراضي زراعي در سال زراعي ۸۴ - ۱۳۸۳ تقریباً بالغ بر ۶۹/۹۴ ميليون تن محصولات مختلف زراعي برداشت شده است به طوري که ۸۹/۶۲ درصد آن از مزارع آبي و ۱۰/۳۸ درصد بقیه از مزارع ديم حاصل شده است. حدود ۳۲/۷۷ درصد کل توليد زراعي در سال زراعي ۸۴ - ۱۳۸۳ از استانهاي خوزستان با ۱۴/۹۶ درصد، فارس با ۱۰/۱۱ درصد و خراسان رضوي با ۸/۷۰ درصد بدست آمده است.

کمترین مقدار توليد در سال زراعي ۸۴ - ۱۳۸۳ به استان قم با ۴/۷ درصد سهم تعلق دارد واستانهاي کهگيلويه و بويراحمد و خراسان جنوبی به ترتيب با ۰/۵۱ و ۰/۷۰ درصد از سهم در توليد محصولات زراعي در رده هاي بالاتر قرار گرفته اند.

بيشترین ميزان توليد محصولات سالانه آبي در کشور متعلق به استان خوزستان با ۱۶/۲۵ درصد مي باشد در حالي که استان کهگيلويه و بويراحمد با ۴/۳ درصد سهم در توليدات زراعي آبي در جايگاه آخر قرار گرفته است. بيشهترین توليد محصولات سالانه ديم از استان مازندران با ۱۴/۶۹ درصد توليد ديم کل کشور حاصل شده است.

جدول شماره ۲ توزيع سطح محصولات سالانه کشور(هكتار) سال زراعي ۸۴ - ۱۳۸۳

نام استان	سطح آبي	سطح ديم	سطح محصولات سالانه (آبي و ديم)	رتبه
فارس	۷۸۸۰۳۸	۱۱/۹۸	۱۰۷۵۲۱۴	۱
خراسان رضوي	۶۶۴۲۰۱	۱۰/۰۹	۱۰۳۴۰۷۹	۲
خوزستان	۷۱۰۹۹۹	۱۰/۸۸	۱۰۲۶۹۹۰	۳
كرمانشاه	۱۷۳۱۰۴	۲/۶۳	۷/۸۷	۴
آذربایجان شرقی	۲۶۰۴۹۸	۴/۰۳	۵/۸۹	۵
لرستان	۱۹۷۲۷۶	۲/۹۳	۵/۸۲	۶
كردستان	۱۰۵۴۶۰	۱/۶۰	۷/۰۹	۷
آذربایجان غربي	۳۰۷۷۵۱	۴/۶۷	۷/۰۴	۸
گلستان	۳۲۲۰۵۲۹	۴/۹۰	۵/۲۱	۹
ارديبيل	۲۱۹۲۹۸	۳/۲۲	۵/۱۶	۱۰
همدان	۲۴۰۶۶	۳/۷۳	۴/۹۴	۱۱
زنجان	۱۱۱۰۲۱	۱/۶۹	۳/۰۲	۱۲
مازندران	۲۲۸۱۰۲	۳/۴۶	۳/۰۱	۱۳
اصفهان	۳۲۲۰۵۲۲	۴/۹۱	۲/۷۴	۱۴
مرکزي	۱۸۲۸۳۹	۲/۷۸	۲/۶۱	۱۵
كرمان	۳۳۰۰۴۷۷	۵/۰۲	۲/۵۱	۱۶
خراسان شمالی	۱۲۴۷۹۴	۱/۸۹	۲/۳۴	۱۷
قزوين	۱۶۳۶۸۱	۲/۴۹	۲/۲۷	۱۸
گيلان	۲۰۱۴۶۶	۳/۰۶	۱/۸۳	۱۹
ايلام	۶۲۲۷۵	۰/۹۵	۲/۷۰	۲۰
بوشهر	۴۴۰۸۲	۰/۶۷	۲/۶۳	۲۱
كهگيلويه و بويراحمد	۵۱۷۱۲	۰/۷۹	۱/۱۷	۲۲
تهران	۱۸۶۷۸۷	۲/۸۴	۱/۴۴	۲۳
سيستان و بلوجستان	۱۰۸۱۰۶	۲/۴۰	۱/۲۴	۲۴
چهارمحال و بختياري	۸۳۸۸۳	۱/۲۷	۱/۰۷	۲۵
خراسان جنوبی	۰۹۳۹۰	۰/۹۰	۰/۸۷	۲۶
سمنان	۸۰۴۸۰	۱/۳۰	۰/۷۸	۲۷
هرمزگان	۷۰۶۸۱	۱/۰۷	۰/۵۷	۲۸
يزد	۰۹۲۱۹	۰/۹۰	۰/۴۶	۲۹
قم	۰۵۷۱۳	۰/۸۳	۰/۴۳	۳۰
كل کشور	۶۵۸۲۰۶۷	۱۰۰/۰۰	۱۳۰۴۹۹۴۴	-

ردیف	تولید آبی و دیم				تولید دیم		تولید آبی		نام استان
	درصد تجمعی	درصد	مقدار	درصد	مقدار	درصد	مقدار	درصد	
۱	۱۴/۹۶	۱۴/۹۶	۱۰۴۶۰۵۱۶	۳/۰۴	۲۲۰۷۳۶	۱۶/۳۵	۱۰۲۴۴۷۸۰		خوزستان
۲	۲۰/۰۷	۱۰/۱۱	۷۰۷۰۵۳۵	۳/۰۸	۲۲۳۸۱۱	۱۰/۹۲	۶۸۴۷۷۲۴		فارس
۳	۳۳/۷۷	۸/۷۰	۶۰۸۲۸۰۰	۲/۹۱	۲۱۱۰۷۷	۹/۳۷	۵۸۷۱۷۷۸		خراسان رضوی
۴	۳۹/۹۶	۷/۱۹	۴۳۲۸۲۸۰	۰/۴۱	۲۹۷۵۰۰	۷/۸۶	۴۲۹۸۰۲۵		اصفهان
۵	۴۰/۱۹	۵/۲۳	۳۶۰۵۴۹۵	۰/۰۱	۰۹۵	۵/۸۳	۳۶۰۴۹۰۰		کرمان
۶	۵۰/۲۶	۵/۰۷	۳۰۵۷۳۳۰	۰/۰۱	۱۰۰۹	۵/۶۶	۳۰۵۶۲۲۱		تهران
۷	۵۵/۴۸	۴/۲۲	۲۹۳۷۹۵۸	۷/۳۰	۵۳۰۳۴۵	۳/۸۶	۲۴۱۷۶۱۳		آذربایجان شرقی
۸	۵۸/۶۹	۴/۲۱	۲۹۳۲۶۳۷	۴/۸۴	۲۰۱۷۰۰	۴/۱۳	۲۰۹۰۸۸۲		همدان
۹	۶۲/۷۶	۴/۰۷	۲۸۳۶۴۳۳	۵/۶۸	۳۱۲۳۹۸	۳/۸۸	۲۴۳۴۰۳۵		آذربایجان غربی
۱۰	۶۶/۳۱	۳/۰۵	۲۳۷۹۳۷۵	۱۱/۰۷	۸۰۱۱۶۳	۲/۶۷	۱۶۷۰۲۱۲		گلستان
۱۱	۶۹/۷۱	۳/۴۰	۲۳۷۰۲۸۹	۱۳/۶۹	۱۰۶۷۰۲۰	۲/۰۹	۱۳۰۸۲۶۹		مازندران
۱۲	۷۲/۹۸	۳/۲۷	۲۲۸۸۸۳۱	۵/۸۰	۴۲۱۳۰۵	۲/۹۸	۱۸۶۷۰۲۶		اردبیل
۱۳	۷۶/۰۴	۳/۰۶	۲۱۳۹۸۲۳	۱/۰۱	۷۳۰۶۹	۳/۳۰	۳۰۶۶۲۰۳		قزوین
۱۴	۷۸/۹۶	۳/۹۳	۲۰۳۴۷۴۹	۹/۱۹	۶۶۷۵۳۷	۲/۲۰	۱۳۷۷۲۰۲		کرمانشاه
۱۵	۸۱/۳۳	۲/۳۷	۱۶۰۹۸۰۹	۷/۴۹	۳۷۱۵۳۲	۱/۹۰	۱۱۸۸۲۲۷		لرستان
۱۶	۸۲/۰۳	۲/۲۰	۱۵۳۱۸۸۷	۰/۲۰	۱۳۰۷۹	۲/۳۴	۱۵۲۷۳۰۸		سیستان و بلوچستان
۱۷	۸۵/۴۶	۱/۹۳	۱۲۵۱۸۹۲	۷/۳۲	۵۳۸۷۰۰	۱/۳۰	۸۱۲۱۳۷		کردستان
۱۸	۸۷/۳۶	۱/۹۰	۱۲۲۹۷۴۹	۱/۰۲	۱۱۰۱۸۳	۱/۹۰	۱۲۱۹۵۶۶		مرکزی
۱۹	۸۹/۰۰	۱/۶۴	۱۱۳۶۱۳۳	۴/۰۷	۳۲۲۱۷۱	۱/۳۰	۸۱۳۹۶۲		زنجان
۲۰	۹۰/۴۸	۱/۴۸	۱۰۳۰۰۸۱	۰/۰۴	۳۷۹۴	۱/۶۰	۱۰۳۲۲۸۷		هرمزگان
۲۱	۹۱/۷۹	۱/۳۱	۹۱۰۶۱۰	۲/۶۱	۱۸۹۷۹۶	۱/۱۶	۷۲۰۸۱۹		خراسان شمالی
۲۲	۹۲/۰۴	۱/۲۵	۸۷۱۸۲۸	۱/۳۳	۹۶۰۱۸	۱/۲۴	۷۷۰۳۱۰		گیلان
۲۳	۹۴/۲۷	۱/۲۳	۸۶۲۹۱۶	۰/۸۰	۵۷۷۳۸	۱/۲۸	۸۰۱۶۸		چهارمحال و بختیاری
۲۴	۹۵/۴۷	۱/۲۰	۸۳۸۳۷۲	۰/۱۹	۱۳۸۰۰	۱/۲۲	۸۲۳۶۷۲		سمنان
۲۵	۹۶/۴۷	۱/۰۰	۷۹۸۷۸۶	۲/۳۷	۱۷۲۱۳۶	۰/۸۴	۵۳۶۶۰		ایلام
۲۶	۹۷/۴۰	۰/۹۳	۶۰۲۹۰۶	۰/۰۰	۷۷	۱/۰۴	۶۰۲۸۷۹		بزد
۲۷	۹۸/۲۶	۰/۸۶	۶۰۴۲۸۶	۱/۲۹	۹۳۹۵۰	۰/۸۱	۵۱۰۳۳۶		بوشهر
۲۸	۹۸/۹۶	۰/۷۰	۳۸۷۸۸۸	۰/۳۶	۲۶۰۰۸	۰/۷۴	۴۶۱۸۸۰		خراسان جنوبی
۲۹	۹۹/۰۲	۰/۵۶	۳۹۴۶۱۸	۱/۷۴	۱۳۶۲۱۱	۰/۴۳	۳۶۸۴۰۷		کهگیلویه و بویراحمد
۳۰	۹۹/۹۹	۰/۴۷	۳۳۲۱۹۶	۰/۰۱	۳۴۸	۰/۰۳	۳۳۱۷۴۸		قم
-	-	۱۰۰/۰۰	۶۹۹۳۹۲۶۶	۱۰۰/۰۰	۷۳۶۱۶۹۱	۱۰۰/۰۰	۶۲۶۷۷۵۷۵		کل کشور

● گروه غلات (گندم و جو، شلتوك، ذرت دانه‌ای و ...):

از حدود ۱۲/۰۵ میلیون هکتار محصولات سالانه برداشت شده در سال زراعی ۸۴ - ۱۳۸۳ حدود ۹/۵۱ میلیون هکتار معادل ۷۲/۹۱ درصد به غلات اختصاص داشته است که از این مقدار ۴۲/۵۷ درصد آن آبیاری گردیده و ۵/۴۳ درصد بقیه بصورت دیم بوده است. محصولات گندم ۷۲/۰۶ درصد، جو ۴۴/۱۷ درصد، شلتوك ۶/۶۰ درصد و ذرت دانه‌ای ۲/۹۰ درصد سهم در غلات را داشته‌اند.

از ۲۰ استان که غلات در آنها برداشت گردیده است، استانهای فارس، خوزستان و خراسان رضوی به ترتیب با ۹/۱۵ و ۷/۵۴ درصد سهم در کشت غلات، جمعاً ۲۵/۳۶ درصد برداشت شده این گروه از محصولات را بخود اختصاص داده‌اند.

استان فارس در برداشت آبی غلات با سهم ۱۴/۴۳ درصد در جایگاه نخست قرار گرفته و پس از آن استانهای خوزستان و خراسان رضوی هر کدام به ترتیب با ۱۲/۴۷ و ۹/۷۷ درصد برداشت غلات آبی رتبه‌های دوم و سوم را بدست آورده‌اند.

بالاترین سطح برداشت غلات دیم به استان کردستان با ۹/۵۹ درصد تعلق داشته است. استانهای کرمانشاه، لرستان و آذربایجان شرقی به ترتیب با ۸/۲۳، ۷/۷۲ و ۴/۶۶ درصد رتبه‌های دوم تا چهارم برداشت دیم غلات را بخود اختصاص داده‌اند.

از مجموع ۶۹/۹۴ میلیون تن تولیدات زراعی در سال زراعی ۸۴ - ۱۳۸۳، مقدار ۲۱/۹۰ میلیون تن معادل ۲۱/۲۱ درصد سهم غلات بوده که ۷۰/۶۱ درصد آن از کشت آبی و ۲۴/۳۹ درصد بقیه از کشت دیم حاصل شده است.

از تولید ۲۱/۹۰ میلیون تن غلات در سال یاده شده گندم ۶۵/۳۴ درصد، جو ۱۲/۰۵ درصد، شلتوك ۱۲/۵۰ درصد و ذرت دانه‌ای ۹/۱۱ درصد سهم در تولید غلات داشته‌اند.

حدود ۳۱/۹۴ درصد از تولید غلات کشور در سه استان فارس، خوزستان و خراسان رضوی تولید شده است. در بین استانهای فارس با ۱۴/۵۱ درصد سهم در تولید غلات در رتبه اول و هرمزگان با ۴/۰ درصد سهم در جایگاه آخر قرار گرفته است.

توزيع میزان تولید و سطح غلات کشور							جدول		
سطح (هکتار)				میزان تولید (تن)			نام استان		
	درصد	مقدار	رتبه	درصد	مقدار	درصد	مقدار	درصد	
۱	۹/۱۵	۹/۱۵	۸۷۰۷۳۰	۱	۱۴/۰۱	۱۴/۰۱	۳۱۷۶۲۸۳	فارس	
۲	۱۷/۸۲	۸/۶۷	۸۲۰۰۰۳	۲	۲۴/۶۷	۱۰/۱۶	۲۲۲۳۷۴۱	خوزستان	
۳	۲۰/۳۶	۷/۵۴	۷۱۷۰۴۳	۳	۳۱/۹۴	۷/۲۷	۱۰۹۱۲۱۵	خراسان رضوی	
۴	۲۱/۴۰	۶/۰۴	۰۷۳۸۰۳	۴	۳۸/۱۷	۷/۲۲	۱۳۶۴۳۸۲	کرمانشاه	
۹	۲۶/۰۷	۵/۱۷	۴۹۱۹۸۰	۵	۴۴/۳۹	۷/۲۲	۱۳۶۲۴۹۳	گلستان	
۱۳	۲۹/۰۴	۲/۹۶	۲۸۱۹۱۹	۶	۴۹/۰۰	۵/۱۱	۱۱۱۸۰۸۱	مازندران	
۷	۴۰/۰۵	۵/۰۲	۵۲۰۱۱۱	۷	۵۲/۴۶	۳/۹۶	۸۶۷۴۱۴	آذربایجان شرقی	
۸	۵۰/۴۴	۵/۳۹	۵۱۲۷۱۹	۸	۵۷/۳۰	۳/۸۹	۸۵۲۳۰۸	همدان	
۱۷	۵۲/۶۴	۲/۲۰	۲۰۹۱۰۱	۹	۶۱/۱۰	۳/۸۰	۸۳۲۰۰۶	اصفهان	
۱۰	۵۷/۰۶	۵/۹۲	۴۷۸۷۸۵	۱۰	۶۴/۷۷	۳/۶۲	۷۹۳۱۶۸	اردبیل	
۱۱	۶۲/۲۴	۵/۷۸	۴۵۳۴۳۷	۱۱	۶۸/۳۷	۳/۶۰	۷۸۸۵۷۲	آذربایجان غربی	
۱۵	۶۴/۶۴	۲/۲۱	۲۱۹۵۷۹	۱۲	۷۱/۹۵	۳/۵۸	۷۸۴۸۶۸	گیلان	
۶	۷۰/۱۷	۵/۰۳	۵۲۵۸۲۹	۱۳	۷۵/۲۲	۳/۲۸	۷۴۰۹۱۹	لرستان	
۵	۷۶/۰۵	۵/۸۸	۵۰۹۰۵۶	۱۴	۷۸/۳۷	۳/۱۴	۶۸۶۹۰۷	کردستان	
۲۲	۷۷/۸۰	۱/۸۰	۱۷۰۸۷۴	۱۵	۸۱/۵۰	۳/۰۳	۶۶۳۹۰۲	کرمان	
۱۴	۸۰/۰۲	۲/۶۸	۲۰۳۹۲۴	۱۶	۸۳/۷۷	۲/۲۲	۴۸۶۲۸۰	مرکزی	
۱۹	۸۲/۶۰	۲/۱۳	۲۰۲۴۲۴	۱۷	۸۵/۸۸	۲/۱۶	۴۷۳۰۷۹	قزوین	
۲۳	۸۲/۷۸	۱/۱۳	۱۰۷۴۲۶	۱۸	۸۸/۰۲	۲/۱۴	۴۶۹۶۸	تهران	
۱۲	۸۷/۰۴	۲/۷۵	۲۰۷۰۱۳	۱۹	۹۰/۰۳	۲/۰۱	۴۳۹۲۵۴	زنگان	
۱۶	۸۹/۷۹	۲/۲۶	۲۱۱۷۷۵	۲۰	۹۱/۹۰	۱/۸۷	۴۰۹۱۶۷	خراسان شمالی	
۱۸	۹۱/۹۲	۲/۱۴	۲۰۲۲۲۲	۲۱	۹۳/۶۷	۱/۰۱	۳۴۱۹۷۹	ایلام	
۲۱	۹۲/۷۸	۱/۸۰	۱۷۶۰۸۸	۲۲	۹۴/۶۹	۱/۲۲	۳۶۸۱۶	کهگیلویه و بویراحمد	
۲۴	۹۴/۷۴	۰/۹۶	۹۱۰۳۹	۲۳	۹۵/۶۰	۰/۹۱	۱۹۹۰۰۷	چهارمحال و بختیاری	
۲۵	۹۵/۶۶	۰/۹۲	۸۷۷۸۱	۲۴	۹۶/۴۳	۰/۸۲	۱۷۹۳۶۲	سیستان و بلوچستان	
۲۰	۹۷/۶۸	۲/۰۲	۱۹۱۸۰۸	۲۵	۹۷/۱۷	۰/۷۰	۱۶۳۹۶۴	بوشهر	
۲۷	۹۸/۲۰	۰/۵۲	۴۹۷۸۶	۲۶	۹۷/۸۹	۰/۷۲	۱۵۸۱۰۶	سمنان	
۲۸	۹۸/۰۹	۰/۲۹	۳۶۷۲۹	۲۷	۹۸/۰۶	۰/۷۱	۱۴۷۵۴۵	بزد	
۲۹	۹۸/۹۳	۰/۳۴	۲۲۴۶۴	۲۸	۹۹/۰۹	۰/۰۲	۱۱۵۹۷۵	قم	
۲۶	۹۹/۷۵	۰/۸۲	۷۷۶۰۳	۲۹	۹۹/۰۶	۰/۳۷	۱۰۲۱۰۴	خراسان جنوبی	
۳۰	۱۰۰/۰۰	۰/۲۵	۲۴۰۷۸	۳۰	۱۰۰/۰۰	۰/۳۴	۹۷۳۹۴	هرمزگان	
-	-	۱۰۰/۰۰	۹۵۱۴۲۷۲	-	-	۱۰۰/۰۰	۲۱۸۹۶۷۳	کل کشور	

● گروه حبوبات (نخود، لوبیا، عدس و ...):

حدود ۹۰۸ هزار هکتار معادل ۶/۹۶ درصد از اراضی محصولات سالانه برد اشت شده در سال زراعی ۸۴-۱۳۸۳ به حبوبات اختصاص یافته است. از این مقدار نخود ۵۹/۲۰ درصد، عدس ۲۴/۸۴ درصد و لوبیا ۱۲/۲۶ درصد از سطح برداشت را به خود اختصاص داده‌اند.

از کل سطح برداشت حبوبات ۱۷/۶۲ درصد به صورت آبی و ۸۲/۳۸ درصد بقیه به صورت دیم بوده است. بیشترین سطح برداشت حبوبات در کشور متعلق به استان کرمانشاه با ۱۶/۹۶ درصد و کمترین سطح مربوط به استان بوشهر با کمتر از ۰/۰ درصد بوده است.

از حدود ۶۲۹ هزار تن تولید حبوبات در سال زراعی ۸۴-۱۳۸۳، ۴۲/۳۶ درصد از اراضی آبی و ۵۶/۶۴ درصد از اراضی دیم بدست آمده است.

از کل تولید حبوبات در کشور، محصول نخود با ۱۱/۵۲ درصد سهم تولید در گروه، رتبه اول و محصول لوبیا با ۲۲/۸۴ درصد در رتبه بعدی قرار گرفته‌اند. ۳۶/۸۷ درصد از تولید حبوبات از سه استان لرستان، کرمانشاه و فارس حاصل شده است که به ترتیب با ۱۶/۴۸، ۱۲/۶۷ و ۷/۷۲ درصد سهم در تولید حبوبات رتبه‌های اول تا سوم را بخود اختصاص داده‌اند. کمترین مقدار تولید متعلق به استان بوشهر با سهمی کمتر از ۰/۰ درصد می‌باشد.

جدول شماره ۵ توزیع میزان تولید و سطح حبوبات کشور سال زراعی ۸۴-۱۳۸۳

نام استان	میزان تولید(تن)					
	مقدار	درصد	درصد تجمعی	رتبه	مقدار	سطح (هکتار)
رتبه	درصد تجمعی	درصد	مقدار	رتبه	درصد	درصد تجمعی
لرستان	۱۰۰۵۰۸	۱۶/۴۸	۱۶/۳۸	۱	۱۲۴۱۳۶	۱۲/۶۷
کرمانشاه	۸۰۹۱۷	۱۲/۶۷	۲۹/۱۰	۲	۱۰۴۰۲۱	۲۰/۶۴
فارس	۴۹۲۲۲	۷/۷۲	۳۶/۸۷	۳	۴۱۰۲۵	۲۵/۱۶
آذربایجان شرقی	۴۷۲۵۸	۷/۴۰	۴۴/۲۷	۴	۷۳۶۵۹	۴۲/۲۷
آذربایجان غربی	۴۲۸۹۷	۶/۷۲	۵۰/۹۹	۵	۸۴۸۰۱	۵۲/۶۱
مرکزی	۴۰۴۲۰	۷/۳۳	۵۷/۳۲	۶	۲۷۴۹۶	۰۰/۶۴
اردبیل	۴۰۱۹۸	۷/۲۹	۶۳/۶۱	۷	۷۶۸۴۳	۶۴/۱۰
خوزستان	۲۹۲۸۵	۷/۱۵	۶۹/۷۶	۸	۲۵۸۱۰	۶۶/۹۴
کردستان	۲۱۷۶۶	۴/۹۷	۷۴/۷۳	۹	۸۶۷۳۰	۷۶/۵۰
زنجان	۲۸۶۹۸	۴/۴۹	۷۹/۲۲	۱۰	۲۴۴۹۷	۸۰/۳۰
چهارمحال و بختیاری	۲۲۳۶۶	۳/۵۰	۸۲/۷۳	۱۱	۱۱۱۲	۸۱/۰۳
خراسان شمالی	۱۲۰۲۸	۱/۸۸	۸۴/۶۰	۱۲	۲۸۴۰۰	۸۴/۶۶
اصفهان	۱۱۹۷۱	۱/۸۷	۸۶/۳۷	۱۳	۸۷۶۲	۸۰/۶۳
همدان	۱۰۹۹۸	۱/۷۲	۸۸/۱۹	۱۴	۲۱۱۳۵	۸۷/۹۶
کرمان	۱۰۷۷۷	۱/۶۹	۸۹/۸۸	۱۵	۸۸۲۵	۸۸/۹۳
قزوین	۱۰۴۶۰	۱/۶۴	۹۱/۵۳	۱۶	۲۸۶۰۹	۹۲/۰۸
گیلان	۹۹۰۶	۱/۰۵	۹۳/۰۷	۱۷	۸۹۰۲	۹۲/۰۷
ایلام	۹۰۷۵	۱/۰۰	۹۴/۰۷	۱۸	۱۷۰۷۳	۹۴/۹۵
خراسان رضوی	۹۰۰۶	۱/۴۱	۹۰/۹۸	۱۹	۲۱۸۸۲	۹۷/۳۶
کهگیلویه و بویراحمد	۷۸۶۲	۱/۲۳	۹۷/۲۱	۲۰	۶۰۱۸	۹۸/۰۷
مازندران	۴۸۶۹	۰/۷۶	۹۷/۹۷	۲۱	۳۲۶۱	۹۸/۴۳
سیستان و بلوچستان	۴۱۱۲	۰/۶۴	۹۸/۶۱	۲۲	۲۸۰۸	۹۸/۷۴
سمنان	۲۷۰۳	۰/۴۲	۹۹/۰۳	۲۳	۴۸۰۲	۹۹/۲۸
بزد	۱۷۷۳	۰/۲۸	۹۹/۳۱	۲۴	۱۲۰۷	۹۹/۴۱
گلستان	۱۷۵۵	۰/۲۷	۹۹/۰۸	۲۵	۱۹۴۰	۹۹/۶۲
خراسان جنوبی	۹۹۲	۰/۱۶	۹۹/۷۳	۲۶	۱۴۸۲	۹۹/۷۹
تهران	۸۰۳	۰/۱۳	۹۹/۸۷	۲۷	۸۸۹	۹۹/۸۹
قم	۷۲۳	۰/۱۱	۹۹/۹۸	۲۸	۹۸۰	۹۹/۹۹
هرمزگان	۲۹	۰/۰۰	۹۹/۹۸	۲۹	۳۹	۱۰۰/۰۰
بوشهر	۱۵	۰/۰۰	۹۹/۹۸	۳۰	۱۲	۱۰۰/۰۰
کل کشور	۶۳۸۷۵۲	۱۰۰/۰۰	۹۰۷۹۱۲	-	-	-

● گروه محصولات صنعتی (پنبه، توتون و تباکو، چغندر قند، دانه‌های روغنی و نیشکر) :

در سال زراعی ۸۴ - ۱۳۸۳ محصولات صنعتی با سطح برداشت حدود ۷۰۵ هزار هکتار معادل ۴۰/۵ درصد سهم در سطح برداشت محصولات زراعی کشور داشته است. از این مقدار ۷۷/۹۵ درصد آن آبی و ۲۲/۰۵ درصد دیم بوده است.

محصول پنبه با ۲۲/۶۲ درصد سهم در سطح محصولات صنعتی در رتبه اول و محصول چغندر قند با سهم ۲۱/۶۷ درصد در این گروه در رتبه دوم و محصول کلزا نیز با ۱۶/۹۲ درصد سهم در سطح گروه محصولات صنعتی در جایگاه سوم قرار گرفته است. محصولات توتون و تباکو، نیشکر و سویا نیز مجموعاً ۲۲/۶۰ درصد از سطح را به خود اختصاص داده‌اند.

۳۶/۲۱ درصد از سطح محصولات صنعتی در دو استان گلستان با ۲۰/۶۵ درصد و خراسان رضوی با ۱۵/۰۷ درصد برداشت شده است. کمترین سطح این گروه از محصولات متعلق به استان سیستان و بلوچستان با ۱۶/۰ درصد می‌باشد.

۱۱/۳۷ میلیون تن تولید محصولات سالانه در سال زراعی ۸۴ - ۱۳۸۳ متعلق به این گروه بوده که ۹۷/۸۰ درصد آن از اراضی آبی و ۲/۲۰ درصد بقیه از اراضی دیم محصولات صنعتی حاصل شده است. محصول نیشکر با ۴۸/۶۴ درصد سهم از تولید محصولات صنعتی در جایگاه نخست قرار گرفته و محصول چغندر قند با ۴۳/۱۲ درصد تولید در جایگاه بعدی می‌باشد به عبارت دیگر حدود ۹۱/۷۶ درصد تولید محصولات صنعتی به دو محصول نیشکر و چغندر قند تعلق دارد.

به میزان ۶۲/۹۶ درصد از تولید محصولات صنعتی در دو استان خوزستان با ۴۹/۹۴ درصد و خراسان رضوی با ۱۴/۰۲ درصد بدست آمده است. کمترین سهم تولید این گروه از محصولات با ۰/۰۱ درصد متعلق به استان سیستان و بلوچستان می‌باشد.

سال زراعی ۸۴ - ۱۳۸۳

توزیع میزان تولید و سطح محصولات صنعتی کشور

جدول شماره ۱

نام استان	میزان تولید(تن)							
	سطح (هکتار)	درصد تجمعی	درصد	مقدار	سطح (هکتار)	درصد تجمعی		
رتبه	رتبه	مقدار	مقدار	رتبه	درصد	مقدار		
خوزستان	۱	۴۹/۹۴	۴۹/۹۴	۵۶۷۷۷۵۶	۲	۱۱/۷۱	۱۱/۷۱	۸۲۰۹۲
خراسان رضوی	۲	۶۲/۹۶	۱۴/۰۲	۱۰۹۷۹۰	۲	۲۷/۲۸	۱۰/۰۷	۱۰۹۷۹۰
اذربایجان غربی	۳	۷۲/۲۸	۹/۲۲	۱۰۰۵۷۱۸	۶	۳۲/۱۲	۰/۸۰	۴۱۲۴۰
فارس	۴	۸۰/۱۶	۷/۸۸	۷۸۱۷۴۸	۴۲/۰۴	۸/۹۱	۷۲۸۷۷	۱۴۰۵۱۳۱
گلستان	۵	۸۲/۹۰	۲/۷۴	۲۱۱۹۷۸	۱	۶۲/۶۸	۲۰/۶۵	۱۴۰۵۱۳۱
کرمانشاه	۶	۸۰/۰۶	۲/۶۶	۳۰۲۸۰۰	۹	۶۵/۱۰	۲/۳۷	۱۷۴۲۴
لرستان	۷	۸۷/۲۱	۱/۷۰	۱۹۹۲۲۲	۱۴	۷۷/۰۶	۱/۹۰	۱۲۴۳۲
اصفهان	۸	۸۹/۰۱	۱/۷۰	۱۹۳۰۸۶	۱۰	۶۹/۴۳	۲/۳۷	۱۶۷۰۰
اردبیل	۹	۹۰/۴۲	۱/۴۱	۱۶۰۴۹۴	۷	۷۲/۶۱	۳/۱۹	۲۲۴۸۱
همدان	۱۰	۹۱/۸۳	۱/۴۱	۱۶۰۰۷۰	۱۵	۷۵/۱۸	۱/۰۷	۱۱۰۴۱
خراسان جنوبی	۱۱	۹۲/۰۷	۱/۳۴	۱۴۱۴۸۷	۱۲	۷۷/۱۶	۱/۹۸	۱۳۹۸۳
سمنان	۱۲	۹۴/۱۲	۱/۰۶	۱۲۱۰۳۰	۱۱	۷۸/۱۰	۱/۹۹	۱۴۰۱۷
مازندران	۱۳	۹۵/۱۱	۰/۹۸	۱۱۱۴۶۳	۵	۸۶/۱۳	۷/۹۸	۵۶۳۰۷
چهارمحال و بختیاری	۱۴	۹۶/۰۱	۰/۹۰	۱۰۳۶۴۶	۲۳	۸۶/۶۵	۰/۰۱	۳۶۱۲۹
خراسان شمالی	۱۵	۹۶/۸۲	۰/۸۱	۹۲۰۵۱	۸	۸۹/۸۳	۳/۱۸	۲۲۴۶۲
مرکزی	۱۶	۹۷/۰۰	۰/۷۲	۸۳۳۷۱	۱۶	۹۱/۲۵	۱/۴۲	۱۰۰۰۲
کرمان	۱۷	۹۸/۲۵	۰/۷۰	۷۹۳۹۶	۱۳	۹۳/۱۶	۱/۹۱	۱۳۴۰۰
قریون	۱۸	۹۸/۹۳	۰/۷۸	۷۶۹۰۸	۱۹	۹۳/۹۰	۰/۷۵	۵۳۶۰
زنجان	۱۹	۹۹/۲۲	۰/۳۹	۳۲۹۱۷	۲۱	۹۴/۰۵	۰/۶۴	۴۴۸۶
آذربایجان شرقی	۲۰	۹۹/۳۹	۰/۱۷	۱۹۰۸۹	۱۸	۹۵/۳۷	۰/۹۳	۶۰۶۰
قم	۲۱	۹۹/۵۰	۰/۱۱	۱۲۲۷۳	۱۷	۹۶/۰۳	۱/۰۷	۷۰۳۰
کردستان	۲۲	۹۹/۶۱	۰/۱۱	۱۲۲۰۲	۲۰	۹۷/۲۰	۰/۶۶	۴۶۸۴
گیلان	۲۳	۹۹/۷۱	۰/۱۰	۱۱۸۲۱	۲۵	۹۷/۶۹	۰/۳۹	۳۴۳۷
یزد	۲۴	۹۹/۷۹	۰/۰۸	۹۲۹۵	۲۷	۹۷/۹۸	۰/۳۹	۲۰۵۴
تهران	۲۵	۹۹/۸۴	۰/۰۵	۵۴۸۰	۲۸	۹۸/۲۳	۰/۲۵	۱۷۷۶
هرمزگان	۲۶	۹۹/۸۸	۰/۰۴	۵۰۶۰	۲۲	۹۸/۷۶	۰/۰۳	۳۷۱۲
بوشهر	۲۷	۹۹/۹۲	۰/۰۴	۴۵۶۸	۲۴	۹۹/۲۷	۰/۰۱	۲۵۹۹
آبلام	۲۸	۹۹/۹۰	۰/۰۲	۳۴۶۰	۲۶	۹۹/۶۲	۰/۳۵	۲۴۷۰
کهگیلویه و بویراحمد	۲۹	۹۹/۹۷	۰/۰۲	۲۰۲۳	۲۹	۹۹/۸۴	۰/۲۳	۱۶۰۰
سیستان و بلوچستان	۳۰	۹۹/۹۸	۰/۰۱	۱۶۲۴	-	-	-	۷۰۵۲۲۱
کل کشور	-	-	۱۰۰/۰۰	۱۱۳۶۹۲۴۵	-	-	-	۱۰۰/۰۰

● گروه سبزیجات (سیب زمینی، بیاز، گوجه فرنگی و ...) :

حدود ۵۰۲ هزار هکتار معادل ۳/۸۴ درصد از اراضی محصولات سالانه کشور در سال زراعی ۱۳۸۳-۸۴ به گروه سبزیجات اختصاص داشته است.

از این مقدار سطح ۹۵/۴۷ درصد به صورت آبی و ۵۳/۴ درصد بقیه دیم بوده است. بیش از نیمی (۱۱/۵۱ درصد) از سطح این گروه در ۷ استان خوزستان با ۵۸/۸ درصد، فارس ۷/۸۴ درصد، کرمان با ۶۹/۷ درصد، همدان با ۷/۱۳ درصد، اصفهان با ۱۰/۷ درصد، آذربایجان شرقی با ۶/۴۶ درصد و هرمزگان با ۶/۲۱ درصد کشت شده است. کمترین سطح سبزیجات متعلق به استان کهگیلویه و بویراحمد با ۱۹/۰ درصد می باشد.

محصولات سیب زمینی با ۳۷/۸۱ درصد و گوجه فرنگی با ۶۷/۲۷ درصد سهم در سطح زیرکشت این گروه از محصولات به ترتیب رتبه های اول و دوم را به خود اختصاص داده اند.

مجموعه تولیدات این گروه ۱۴/۰۶ میلیون تن در سال مزبور می باشد. از این مقدار تولید ۹۷/۷۱ درصد از اراضی آبی و ۲/۲۹ درصد بقیه از اراضی دیم برداشت شده است. سهم تولید محصولات سیب زمینی و گوجه فرنگی به ترتیب با ۳۴/۳۴ و ۳۴/۰۰ درصد از تولید سبزیجات، در رتبه های اول و دوم قرار دارند.

۵۰/۰ درصد از تولید سبزیجات متعلق به شش استان فارس با ۶۹/۱۰ درصد، خوزستان ۵۹/۸ درصد، آذربایجان شرقی ۱۸/۸ درصد، همدان ۱۴/۸ درصد، اصفهان ۶۳/۷ درصد و کرمان ۵۲/۷ درصد می باشد. در همین حال کمترین مقدار تولید متعلق به استان خراسان جنوبی با ۱۲/۰ درصد است.

سال زراعی ۱۳۸۳ - ۸۴

توزیع میزان تولید و سطح سبزیجات کشور

جدول شماره ۷

میزان تولید(تن)						نام استان
ردیف	سطح(هکتار)	مقدار	ردیف	میزان تولید(تن)	مقدار	نام استان
۲	۷/۸۴	۳۹۲۲۲	۱	۱۰/۶۹	۱۰۰۲۷۸۵	فارس
۱	۱۶/۴۲	۴۳۰۲۱	۲	۱۹/۲۸	۱۲۰۸۷۲۹	خوزستان
۶	۲۲/۸۷	۲۲۲۷۲	۳	۲۷/۴۶	۱۱۰۰۵۱۵	آذربایجان شرقی
۴	۳۰/۰۱	۳۵۷۶۸	۴	۳۵/۶۰	۱۱۴۴۹۶۱	همدان
۵	۳۷/۱۱	۳۵۶۲۸	۵	۴۳/۲۳	۱۰۷۳۱۹۹	اصفهان
۳	۴۴/۸۰	۲۸۵۶۹	۶	۵۰/۷۵	۱۰۵۷۴۶۶	کرمان
۸	۵۰/۴۴	۲۸۲۶۰	۷	۵۶/۵۷	۸۱۸۶۵۶	اردبیل
۱۱	۵۴/۳۷	۱۹۷۲۸	۸	۶۱/۷۸	۷۳۲۷۴۶	تهران
۹	۵۸/۷۶	۲۲۰۱۱	۹	۶۶/۷۲	۶۹۰۴۲	خراسان رضوی
۷	۶۰/۰۷	۳۱۶۲۹	۱۰	۷۱/۳۳	۶۴۷۰۵۷	هرمزگان
۱۰	۶۹/۲۱	۲۰۷۸۸	۱۱	۷۴/۳۷	۴۴۳۶۷۶	گلستان
۱۳	۷۲/۲۵	۱۵۷۱۱	۱۲	۷۷/۰۳	۳۶۰۲۱۳	زنجان
۱۸	۷۴/۰۹	۱۱۲۷۲	۱۳	۷۹/۴۹	۳۴۶۲۶۹	قزوین
۱۵	۷۷/۰۳	۱۲۲۰۲	۱۴	۸۱/۸۳	۲۲۸۸۷۰	بوشهر
۱۴	۷۹/۳۷	۱۲۲۰۱	۱۵	۸۴/۰۰	۳۰۵۸۵۱	کردستان
۱۲	۸۳/۱۲	۱۸۳۲۶	۱۶	۸۶/۰۹	۲۹۳۴۱۳	مازندران
۲۱	۸۴/۸۶	۸۷۱۸	۱۷	۸۸/۰۹	۲۸۱۳۴۸	آذربایجان غربی
۲۰	۸۶/۶۳	۸۸۸۸	۱۸	۹۰/۰۰	۳۶۸۹۱۳	خراسان شمالی
۱۶	۸۹/۰۲	۱۱۹۸۸	۱۹	۹۱/۶۸	۳۳۶۴۸۹	لرستان
۲۲	۹۰/۶۷	۸۲۴۹	۲۰	۹۳/۳۴	۲۲۳۵۸۳	مرکزی
۱۷	۹۳/۰۲	۱۱۷۶۸	۲۱	۹۴/۹۶	۲۲۷۰۰۹	سیستان و بلوچستان
۱۹	۹۵/۲۶	۱۱۲۳۳	۲۲	۹۶/۳۰	۱۹۵۴۲۳	سمنان
۲۳	۹۶/۸۴	۷۹۲۰	۲۳	۹۷/۴۶	۱۵۶۴۱۳	کرمانشاه
۲۴	۹۷/۸۳	۴۹۹۸	۲۴	۹۸/۵۴	۱۰۱۷۰۰	چهارمحال و بختیاری
۲۶	۹۸/۴۳	۲۹۸۵	۲۵	۹۹/۲۱	۹۴۰۳۷	یزد
۲۸	۹۸/۶۵	۱۱۲۸	۲۶	۹۹/۳۹	۲۵۸۰۳	قم
۲۹	۹۸/۸۷	۱۱۱۷	۲۷	۹۹/۵۶	۲۳۹۶۰	ایلام
۳۰	۹۹/۰۶	۹۴۲	۲۸	۹۹/۷۱	۲۱۰۴۱	کهگیلویه و بویراحمد
۲۵	۹۹/۷۶	۳۵۱۵	۲۹	۹۹/۸۶	۲۰۷۶۷	گیلان
۲۷	۱۰۰/۰۰	۱۱۸۵	۳۰	۹۹/۹۸	۱۷۲۴۲	خراسان جنوبی
-	-	۱۰۰/۰۰	-	۱۰۰/۰۰	۱۴۰۶۲۸۲۳	کل کشور

● گروه محصولات جالیزی (خربزه، هندوانه، خیار و ...):

حدود ۳۴۱ هزار هکتار برابر با ۲/۶۱ درصد از اراضی محصولات زراعی کشور در سال زراعی ۸۴ - ۱۳۸۳ به کشت انواع محصولات جالیزی اختصاص داشته است. از این مقدار ۹۳/۷۹ درصد آن به صورت آبی و ۶/۲۱ درصد بقیه به صورت دیم بوده است.

در این گروه، هندوانه ۳۸/۵۴ درصد، خربزه ۲۷/۹۱ درصد و خیار ۲۲/۱۲ درصد از سطح را به خود اختصاص داده‌اند. حدود ۴/۹۴ درصد از سطح این محصولات در چهاراستان خراسان رضوی با ۱۸/۵۷ درصد، کرمان ۱۱/۸۰ درصد، خوزستان با ۱۱/۲۲ درصد و سیستان و بلوچستان ۷/۸۵ درصد برداشت گردیده است. کمترین سطح این گروه از محصولات متعلق به استان چهارمحال و بختیاری با ۱۲/۰ درصد می‌باشد.

از حدود ۷/۳۳ میلیون تن تولید این گروه در سال زراعی ۸۴ - ۱۳۸۳، ۹۸/۱۴ درصد از اراضی آبی و ۱/۸۶ درصد بقیه از اراضی دیم حاصل شده است. چهاراستان کرمان، خراسان رضوی، خوزستان و فارس بیش از نیمی (۵۲/۱۸ درصد) از تولید جالیز کشور را به خود اختصاص داده‌اند. در همین حال کمترین مقدار تولید متعلق به استان چهارمحال و بختیاری با ۰/۲۳ درصد تولید جالیز کشور می‌باشد.

جدول شماره ۸
توزيع میزان تولید و سطح محصولات جالیزی کشور سال زراعی ۸۴ - ۱۳۸۳

سطح(هکتار)						میزان تولید(تن)			نام استان
رتبه	درصد تجمعی	درصد	مقدار	رتبه	درصد تجمعی	درصد	مقدار		
۱	۱۱/۸۰	۱۱/۸۰	۴۰۲۰۵	۱	۱۶/۹۵	۱۶/۹۵	۱۲۴۱۷۵۹	کمان	
۲	۳۰/۳۷	۱۸/۵۷	۶۳۳۴۱	۲	۳۱/۳۵	۱۴/۴۰	۱۰۵۶۱۰	خراسان رضوی	
۳	۴۱/۷۰	۱۱/۳۲	۳۸۶۱۳	۳	۴۰/۴۹	۱۴/۳۴	۱۰۰۴۴۲۳	خوزستان	
۴	۴۸/۵۰	۷/۸۰	۲۲۳۰۳	۴	۵۳/۱۸	۷/۴۹	۵۴۹۰۴۰	فارس،	
۵	۵۶/۳۵	۷/۸۵	۲۶۷۶۰	۵	۵۹/۰۹	۵/۹۱	۴۳۲۸۰۵	سیستان و بلوچستان	
۶	۵۹/۶۸	۲/۲۳	۱۱۳۶۹	۶	۶۳/۱۰	۴/۰۱	۲۹۳۹۸۶	ایلام	
۷	۶۳/۷۴	۴/۶	۱۲۸۰۳	۷	۶۶/۸۴	۳/۷۴	۲۷۴۳۱۴	هرمزگان	
۸	۶۷/۴۹	۲/۷۰	۱۲۸۰۲	۸	۷۰/۱۰	۲/۲۶	۲۲۸۹۶۱	سمنان	
۹	۷۰/۱۰	۲/۶۵	۹۰۴۶	۹	۷۳/۲۳	۲/۱۳	۲۲۸۹۹۹	اصفهان	
۱۰	۷۲/۸۳	۲/۶۹	۹۱۶۸	۱۰	۷۶/۲۰	۳/۰۷	۲۲۴۸۰۶	همدان	
۱۱	۷۴/۷۵	۱/۹۲	۶۰۲۴	۱۱	۷۹/۲۱	۲/۹۱	۲۱۳۵۱۲	تهران	
۱۲	۷۷/۰۳	۲/۲۸	۷۷۹۳	۱۲	۸۲/۰۲	۲/۸۱	۲۰۵۷۲۴	قزوین	
۱۳	۸۰/۳۵	۲/۲۲	۱۱۳۱۸	۱۳	۸۴/۷۷	۲/۷۵	۲۰۱۳۰۷	لرستان	
۱۴	۸۲/۱۰	۱/۷۵	۵۹۰۶	۱۴	۸۶/۰۵	۱/۷۸	۱۳۰۳۱۸	مرکزی	
۱۵	۸۳/۸۷	۱/۷۷	۶۰۲۹	۱۵	۸۸/۲۱	۱/۶۶	۱۲۱۰۱۹	گلستان	
۱۶	۸۵/۱۸	۱/۳۱	۴۴۶۶	۱۶	۸۹/۰۸	۱/۳۷	۱۰۰۵۱۳	بوشهر	
۱۷	۸۶/۲۰	۱/۰۷	۳۶۴۳	۱۷	۹۰/۸۶	۱/۲۸	۹۳۴۸۱	بزد	
۱۸	۸۷/۹۰	۱/۶۶	۵۶۴۸	۱۸	۹۱/۹۹	۱/۱۳	۸۲۱۰۴	آذربایجان شرقی	
۱۹	۸۹/۲۴	۱/۳۴	۴۵۶۰	۱۹	۹۳/۱۰	۱/۱۱	۸۱۰۵۲	کرمانشاه	
۲۰	۸۹/۸۹	۰/۶۵	۲۲۲۲	۲۰	۹۴/۱۴	۱/۰۴	۷۶۳۰۵	کهگیلویه و بویراحمد	
۲۱	۹۲/۳۳	۲/۰۴	۸۶۰۸	۲۱	۹۴/۹۷	۰/۸۳	۶۰۶۹۴	خراسان جنوبی	
۲۲	۹۳/۰۵	۱/۴۳	۴۸۶۴	۲۲	۹۵/۷۹	۰/۸۲	۶۰۲۱۲	خراسان شمالی	
۲۳	۹۴/۹۳	۱/۰۸	۳۶۷۶	۲۳	۹۶/۰۸	۰/۷۹	۵۷۹۰۹	کردستان	
۲۴	۹۶/۶۸	۱/۷۵	۵۹۰۳	۲۴	۹۷/۲۲	۰/۷۴	۵۴۲۵۱	آذربایجان غربی	
۲۵	۹۷/۰۸	۰/۹۰	۳۰۷۳	۲۵	۹۷/۹۰	۰/۵۸	۴۲۰۲۵	گیلان	
۲۶	۹۸/۰۳	۰/۵۰	۱۰۴۱	۲۶	۹۸/۴۳	۰/۰۳	۳۸۸۹۶	زنجان	
۲۷	۹۹/۰۷	۱/۰۴	۲۵۲۰	۲۷	۹۸/۹۳	۰/۰۰	۳۶۲۸۲	قم	
۲۸	۹۹/۳۹	۰/۴۳	۱۴۰۹	۲۸	۹۹/۳۹	۰/۴۶	۳۲۴۹۱	مازندران	
۲۹	۹۹/۸۷	۰/۲۸	۱۲۸۸	۲۹	۹۹/۷۷	۰/۳۸	۲۷۹۸۵	اردبیل	
۳۰	۱۰۰/۰۰	۰/۱۳	۴۳۹	۳۰	۱۰۰/۰۰	۰/۲۳	۱۶۰۷۱	چهارمحال و بختیاری	
-	-	۱۰۰/۰۰	۲۴۱۰۵۸	-	-	۱۰۰/۰۰	۷۲۲۵۹۰۲	کل کشور	

● گروه نباتات علوفه‌ای (یونجه و سایر نباتات علوفه‌ای):

حدود ۹۵۷ هزار هکتار معادل ۷/۳۳ درصد از سطح محصولات سالانه کشور در سال زراعی ۸۴ - ۸۵ ۱۲۸۳ متعلق به نباتات علوفه‌ای بوده که از این مقدار ۸۸/۳۵ درصد به صورت آبی و ۱۱/۶۵ درصد به صورت دیم برداشت شده است. از کل سطح نباتات علوفه‌ای ۶۴/۴۱ درصد اختصاص به یونجه، ۷/۰۹ درصد به شبدر و سهم سایر علوفه ۲۸/۵۰ درصد بوده است. در این سال زراعی چهار استان آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اصفهان و اردبیل بیش از یک سوم ۳۴/۸۷ درصد) از سطح نباتات علوفه‌ای را به خود اختصاص داده‌اند. در سال زراعی فوق کل تولید نباتات علوفه‌ای حدود ۱۴/۴۸ میلیون تن بوده است. از این مقدار تولید علوفه ۹۴/۲۰ درصد از اراضی آبی و ۸۰/۵ درصد بقیه از اراضی دیم بدست آمده است. ۶/۰۰ درصد از تولیدات این گروه از استانهای تهران با ۱۴/۶۷ درصد، اصفهان با ۱۲/۶۷ درصد، خراسان رضوی با ۷/۷۸ درصد، قزوین با ۷/۰۱ درصد و فارس با ۶/۹۳ درصد حاصل شده است. کمترین مقدار تولید علوفه در بین استانهای کشور به استان گیلان با ۱/۰۱ درصد تعلق داشته است.

توزيع میزان تولید و سطح نباتات علوفه‌ای کشور سال زراعی ۸۴ - ۸۵					جدول شماره ۹			
سطح (هکتار)				میزان تولید (تن)			نام استان	
رتبه	درصد تجمعی	درصد	مقدار	رتبه	درصد تجمعی	درصد	مقدار	
۸	۵/۴۳	۵/۴۲	۵۱۹۵۱	۱	۱۴/۶۷	۱۴/۶۷	۲۱۲۵۱۱۱	تهران
۳	۱۲/۰۷	۷/۶۴	۷۳۰۷۵	۲	۲۸/۲۴	۱۲/۶۷	۱۹۷۹۸۱۰	اصفهان
۵	۱۹/۰۷	۶/۰۰	۵۷۳۸۷	۳	۳۶/۱۲	۷/۷۸	۱۱۲۶۲۷۹	خراسان رضوی
۱۲	۲۲/۹۰	۳/۸۸	۳۷۰۷۷	۴	۴۳/۱۳	۷/۰۱	۱۰۱۵۶۰۰	قزوین
۱۱	۲۶/۸۸	۳/۹۳	۳۷۶۰۱	۵	۵۰/۰۶	۶/۹۳	۱۰۰۴۲۱۱	فارس
۱۰	۳۰/۰۲	۳/۱۴	۳۰۰۲۸	۶	۵۰/۶۷	۵/۶۱	۸۱۲۴۴۹	مازندران
۱	۴۱/۲۱	۱۱/۲۹	۱۰۸۰۲۲	۷	۶۰/۹۳	۵/۲۶	۷۶۲۰۰۱	آذربایجان شرقی
۱۴	۴۴/۰۷	۳/۲۶	۲۱۲۰۷	۸	۶۵/۷۳	۴/۸۰	۷۹۰۶۳۱	سیستان و بلوچستان
۶	۵۰/۲۰	۵/۷۸	۵۰۳۵۸	۹	۷۹/۸۲	۴/۰۹	۵۹۲۰۳۸	کرمان
۲	۵۹/۱۶	۸/۸۱	۸۴۳۱۰	۱۰	۷۳/۷۸	۳/۹۶	۵۷۳۱۶۸	آذربایجان غربی
۷	۶۴/۷۱	۵/۰۵	۵۳۰۷۳	۱۱	۷۷/۵۶	۳/۷۸	۵۴۸۰۹۴	همدان
۴	۷۱/۸۴	۷/۱۳	۶۸۱۹۱	۱۲	۸۰/۰۷	۳/۰۱	۴۳۶۰۵۴	اردبیل
۱۷	۷۴/۶۹	۲/۸۰	۲۷۲۱۶	۱۳	۸۲/۱۳	۲/۵۶	۳۷۰۶۲۴	چهارمحال و بختیاری
۱۳	۷۸/۲۴	۳/۰۶	۳۴۰۲۵	۱۴	۸۰/۰۹	۲/۴۶	۲۰۰۵۷۶	مرکزی
۲۰	۷۹/۴۲	۱/۱۹	۱۱۳۷۸	۱۵	۸۷/۶۹	۲/۱۰	۳۰۳۹۳۰	یزد
۱۹	۸۰/۶۲	۱/۲۰	۱۱۴۰۲	۱۶	۸۹/۰۲	۱/۸۳	۲۶۰۰۸۳	خوزستان
۱۰	۸۴/۷۷	۴/۱۴	۳۹۰۹۵	۱۷	۹۱/۲۸	۱/۷۶	۲۵۴۸۰۵	کردستان
۹	۸۹/۰۲	۴/۷۶	۴۰۵۶۳	۱۸	۹۲/۹۸	۱/۷۰	۲۴۵۹۷۹	زنجان
۲۱	۹۰/۷۲	۱/۱۹	۱۱۳۴۲	۱۹	۹۴/۱۱	۱/۶۳	۲۲۳۶۳۱۷	گلستان
۲۲	۹۱/۷۶	۱/۰۴	۹۹۴۲	۲۰	۹۵/۷۵	۱/۱۴	۱۶۵۳۲۴	خراسان جنوبی
۱۶	۹۴/۶۰	۲/۸۹	۲۷۶۲۸	۲۱	۹۶/۸۸	۱/۱۳	۱۶۳۰۶۳	لرستان
۲۳	۹۵/۶۸	۱/۰۳	۹۸۴۶	۲۲	۹۷/۸۰	۰/۹۷	۱۴۱۱۴۱	قم
۲۵	۹۶/۰۱	۰/۸۳	۷۹۷۲	۲۳	۹۸/۶۸	۰/۸۳	۱۱۹۶۲۲	سمنان
۱۸	۹۸/۱۸	۱/۶۷	۱۶۰۱۶	۲۴	۹۹/۱۰	۰/۳۷	۶۸۲۵۶	خراسان شمالی
۲۴	۹۹/۱۰	۰/۹۷	۹۲۰۳	۲۵	۹۹/۰۰	۰/۴۰	۵۸۰۶۶	کرمانشاه
۲۷	۹۹/۲۲	۰/۱۸	۱۷۳۰	۲۶	۹۹/۷۲	۰/۱۷	۲۵۲۱۲	ایلام
۲۶	۹۹/۸۲	۰/۴۹	۴۶۸۱	۲۷	۹۹/۸۰	۰/۱۳	۱۸۵۷۰	کهگیلویه و بویراحمد
۲۸	۹۹/۹۲	۰/۰۹	۸۹۲	۲۸	۹۹/۹۳	۰/۰۸	۱۱۲۲۷	هرمزگان
۲۹	۹۹/۹۸	۰/۰۶	۵۸۱	۲۹	۹۹/۹۷	۰/۰۴	۶۲۰۷	بوشهر
۳۰	۱۰۰/۰۰	۰/۰۲	۲۲۶	۳۰	۹۹/۹۸	۰/۰۱	۱۸۶۸	گیلان
-	-	۱۰۰/۰۰	۹۵۶۰۲۰	-	-	۱۰۰/۰۰	۱۴۴۸۲۷۶۲	کل کشور

■ محصولات باغی (دایمی)

● سطح زیرکشت

۱۶/۵۹ درصد از اراضی زیرکشت محصولات کشاورزی کل کشور در سال ۱۳۸۴ به محصولات باغی اختصاص داشته که ۸۴/۷۱ درصد آن آبیاری شده است. از حدود ۲/۶ میلیون هکتار سطح باغات کشور ۷۹/۲۲ درصد آن درختان بارور و ۲۰/۷۸ درصد بقیه غیربارور (نهال) می باشد.

استان کرمان با ۱۸/۶۹ درصد سهم در سطح باغات کشور در رتبه اول و استانهای فارس، خراسان رضوی، مازندران و آذربایجان شرقی به ترتیب با ۱۲/۵۴، ۸/۹۲، ۱۲/۰۲ و ۱۸/۴۰ درصد در رتبه‌های بعدی قرار گرفته اند. توضیح این که نیمی از باغات کشور (۴۹/۷۳ درصد) متعلق به پنج استان مذکور بوده است. کمترین سطح باغات نیز با ۰/۳۷ درصد به استان ایلام تعلق داشته است.

سهم درختان صنعتی ۴/۲۵ درصد باغات کشور بوده است.

در بین محصولات باغی، پسته با حدود ۴۴۰ هزار هکتار متعادل ۱۶/۹۵ درصد سطح باغات کشور، بالاترین سهم را داشته است و محصول انگور با حدود ۳۱۵ هزار هکتار متعادل ۱۲/۱۲ درصد، خرما با حدود ۲۳۹ هزار هکتار متعادل ۹/۲۰ درصد، سیب با حدود ۲۰۱ هزار هکتار متعادل ۷/۷۶ درصد، بادام حدود ۱۷۲ هزار هکتار متعادل ۶/۶۲ درصد، گرد و باده اند. بعدی قرار گرفته اند.

● میزان تولید

کل تولید باغی کشور در سال ۱۳۸۴ حدود ۱۴/۸۶ میلیون تن بوده است که بیش از نیمی از آن (۵۱/۵۲ درصد) در پنج استان کشور تولید شده است. استانهای فارس با ۱۶/۰۲ درصد، مازندران با ۱۲/۹۳ درصد، کرمان با ۸/۱۲ درصد، آذربایجان غربی با ۷/۶۲ درصد و تهران با ۶/۸۲ درصد از تولید باغات کشور به ترتیب رتبه های اول تا پنجم را به خود اختصاص داده اند.

کمترین مقدار تولید باغی با ۰/۰۶ درصد سهم متعلق به استان ایلام می باشد. در بین محصولات باغی، محصولات انگور، سیب، پرتقال و خرما به ترتیب با ۱۹/۹۴، ۱۷/۹۱، ۱۵/۱۶ و ۶/۷۱ درصد از کل تولید باغی، بیشترین سهم را به خود اختصاص داده اند.

جدول شماره ۱۰ توزیع میزان تولید و سطح زیرکشت محصولات باغی (دایمی) کشور

جدول شماره ۱۰ توزیع میزان تولید و سطح زیرکشت محصولات باغی (دایمی) کشور							سال ۱۳۸۴	نام استان
سطح زیرکشت(هکتار)				میزان تولید(تن)			رتبه	نام استان
رتبه	مقدار	درصد	درصد تجمعی	رتبه	مقدار	درصد	درصد	نام استان
۱	۲۲۵۰۲۵	۱۲/۵۴	۱۲/۰۴	۱	۲۳۸۱۰۰۷	۱۶/۰۲	۱۶/۰۲	فارس، مازندران
۲	۱۳۰۲۴۳	۰/۳۰	۱۷/۹۴	۲	۱۹۲۱۴۷۷	۲۸/۹۰	۱۲/۹۲	کرمان
۳	۴۸۰۲۴۲	۱۸/۶۹	۳۶/۶۳	۳	۱۲۰۷۶۱۱	۳۷/۰۷	۸/۱۲	آذربایجان غربی
۴	۱۰۴۴۳۰	۴/۰۲	۴۰/۶۰	۴	۱۱۳۲۴۰۳	۴۴/۷۹	۷/۶۲	تهران
۵	۸۳۰۹۷	۲/۲۲	۴۲/۸۷	۵	۱۰۱۶۰۱۴	۵۱/۰۲	۶/۸۳	آذربایجان شرقی
۶	۱۰۸۰۶۶	۴/۱۸	۴۸/۰۰	۶	۹۱۵۰۰۵	۵۷/۶۸	۷/۱۶	هرمزگان
۷	۸۲۷۸۰	۲/۱۹	۵۱/۳۴	۷	۶۴۱۶۰۰	۶۲/۰۰	۴/۳۲	قزوین
۸	۷۵۰۱۹	۲/۹۱	۵۴/۱۰	۸	۵۵۷۰۶۸	۶۰/۷۵	۲/۷۵	خراسان رضوی
۹	۲۳۱۰۹۰	۸/۹۲	۶۲/۰۷	۹	۵۳۵۰۰۹	۶۹/۳۵	۲/۶۰	گیلان
۱۰	۱۰۴۸۷۷	۳/۹۷	۶۷/۰۴	۱۰	۵۱۳۵۷۰	۷۲/۸۰	۳/۴۵	همدان
۱۱	۵۹۰۸۲	۲/۲۸	۶۹/۲۲	۱۱	۴۹۷۸۰۷	۷۶/۱۰	۲/۳۵	اصفهان
۱۲	۷۱۸۴۶	۲/۷۷	۷۲/۰۹	۱۲	۴۶۵۲۰۳	۷۹/۲۸	۲/۱۳	مرکزی
۱۳	۳۷۲۰۲	۱/۸۲	۷۳/۹۱	۱۳	۳۱۹۶۳	۸۱/۴۳	۲/۱۰	زنجان
۱۴	۵۱۴۱۸	۱/۹۸	۷۵/۸۹	۱۴	۲۸۱۷۷۱	۸۳/۲۲	۱/۸۹	سیستان و بلوچستان
۱۵	۵۷۸۵۰	۲/۲۱	۷۸/۱۰	۱۵	۲۷۴۱۲۵	۸۰/۱۶	۱/۸۴	اردبیل
۱۶	۲۹۱۲۹	۱/۱۲	۷۹/۲۲	۱۶	۲۲۲۱۸۹	۸۶/۶۶	۱/۵۰	خوزستان
۱۷	۵۷۷۸۰	۲/۲۳	۸۱/۴۰	۱۷	۲۱۸۰۲۶	۸۸/۱۳	۱/۴۷	کرمانشاه
۱۸	۵۱۶۱۲	۱/۹۹	۸۳/۴۴	۱۸	۲۱۰۸۶۰	۸۹/۰۰	۱/۴۲	بوشهر
۱۹	۳۹۲۲۱	۱/۰۲	۸۴/۹۶	۱۹	۱۸۹۶۷۶	۹۰/۸۳	۱/۲۸	خراسان شمالی
۲۰	۳۸۱۴۲	۱/۳۷	۸۶/۴۲	۲۰	۱۸۲۹۳۶	۹۲/۰۷	۱/۲۴	سمنان
۲۱	۴۱۹۹۹	۱/۶۲	۸۸/۰۰	۲۱	۱۸۰۶۰۰	۹۳/۳۹	۱/۲۲	کهگیلویه و بویراحمد
۲۲	۲۹۰۰۹	۱/۱۴	۸۹/۱۹	۲۲	۱۷۲۸۱۶	۹۴/۴۶	۱/۱۷	کردستان
۲۳	۲۸۳۴۵	۱/۰۹	۹۰/۲۸	۲۳	۱۵۹۰۰۴	۹۵/۰۳	۱/۰۷	گلستان
۲۴	۳۲۸۲۸	۱/۲۶	۹۱/۰۵	۲۴	۱۵۷۸۶۴	۹۶/۰۹	۱/۰۶	زید
۲۵	۱۶۶۷۱	۰/۶۴	۹۸/۰۳	۲۵	۱۳۶۳۶۴	۹۷/۰۱	۰/۹۲	چهارمحال و بختیاری
۲۶	۴۰۱۷۴	۱/۰۰	۹۵/۹۱	۲۶	۱۲۵۴۰۵	۹۸/۲۰	۰/۸۴	لرستان
۲۷	۳۸۴۳۰	۱/۳۸	۹۷/۳۹	۲۷	۱۱۰۸۲۶	۹۹/۱۰	۰/۷۵	قم
۲۸	۱۶۶۷۱	۰/۶۴	۹۸/۰۳	۲۸	۹۵۰۳۹	۹۹/۶۱	۰/۵۱	خراسان جنوبی
۲۹	۴۴۲۴۰	۱/۷۰	۹۹/۷۳	۲۹	۴۹۶۸۹	۹۹/۹۴	۰/۳۳	ایلام
۳۰	۷۰۵۴	۰/۷۷	۱۰۰/۰۰	۳۰	۹۵۸۷	۱۰۰/۰۰	۰/۰۶	کل کشور
-	۲۵۹۶۰۱۷	۱۰۰/۰۰	-	-	۱۴۸۶۴۴۲۸	۱۰۰/۰۰	-	

● محصول پسته (اوحدی، احمدآقایی، اکبری، کله قوچی و ...)

در سال ۱۳۸۴ پسته در ۲۲ استان کشور بالغ بر ۴۰ هزار هکتار سطح زیر کشت داشته که ۷۶/۷۹ درصد آن درختان بارور پسته و ۲۳/۲۱ درصد بقیه نهال بوده است.

در بین گونه‌های مختلف پسته کشور، گونه اوحدی با ۳۷/۹۱ درصد سطح پسته کشور، بالاترین سهم را در کشت پسته داشته و گونه کله قوچی با ۲۲/۷۷ درصد سهم در کشت این محصول در جایگاه دوم قرار گرفته است. گونه‌های اکبری و احمد آقایی به ترتیب با ۹/۳۷ و ۱۱/۹۷ درصد سهم در کشت این محصول در جایگاه‌های سوم و چهارم قرار گرفته اند. سهم سطح سایر گونه‌های پسته ۱۶/۹۸ درصد بیشتر نمی‌باشد.

۶۸/۷۸ درصد باغات پسته کشور در استان کرمان، ۸/۶۱ درصد در استان یزد و ۰/۱۰ درصد سطح پسته کشور در استان خراسان رضوی کشت گردیده است و سه استان مذکور رویهم ۸۴/۴۹ درصد سطح پسته کشور را بخود اختصاص داده‌اند.

در سال ۱۳۸۴ حدود ۲۳۰ هزار تن پسته در کشور تولید شده که ۶۴/۵۸ درصد آن در استان کرمان، ۸/۹۷ درصد در استان خراسان رضوی و ۰/۱۷ درصد در استان یزد تولید شده است و سه استان مذکور ۸۰/۵۶ درصد پسته کشور را تولید نموده اند.

سهم پسته اوحدی ۴۰/۲۶ درصد، پسته کله قوچی ۲۵/۵۱ درصد، پسته اکبری ۱۱/۲۷ درصد، پسته احمد آقایی ۸/۳۸ درصد و سایر گونه‌های پسته ۱۴/۵۹ درصد از کل تولید پسته کشور بوده است.

توزيع میزان تولید و سطح پسته کشور						جدول شماره ۱۱		
سطح زیر کشت (هکتار)				میزان تولید (تن)			نام استان	
رتبه	رتبه	مقدار	درصد	مقدار	درصد	مقدار		
۱	۶۸/۷۸	۶۸/۷۸	۳۰۲۶۳۹	۱	۶۴/۵۸	۶۴/۵۸	۱۴۸۳۰۴	کرمان
۲	۷۵/۸۸	۷/۱۰	۳۱۲۵۱	۲	۷۳/۰۰	۸/۹۷	۲۰۶۰۷	خراسان رضوی
۳	۸۴/۴۹	۸/۶۱	۳۷۸۸۱	۳	۸۰/۵۶	۷/۰۱	۱۶۰۹۰	یزد
۵	۸۷/۶۰	۲/۱۶	۱۳۹۰۰	۴	۸۵/۷۹	۵/۲۲	۱۲۰۰۰	سمنان
۴	۹۱/۶۴	۳/۹۹	۱۷۰۰۷	۵	۹۰/۰۵	۴/۲۶	۹۷۷۳	فارس
۷	۹۲/۹۰	۱/۲۶	۵۰۴۴	۶	۹۳/۲۲	۲/۱۷	۷۲۹۰	سیستان و بلوچستان
۶	۹۵/۱۲	۲/۲۲	۹۷۷۵	۷	۹۵/۳۱	۲/۰۹	۴۷۹۶	مرکزی
۹	۹۶/۱۴	۱/۰۲	۴۴۹۶	۸	۹۶/۷۹	۱/۴۸	۳۳۹۱	خراسان جنوبی
۱۱	۹۷/۰۲	۰/۸۸	۲۸۹۱	۹	۹۷/۸۹	۱/۱۰	۲۵۲۰	قزوین
۱۰	۹۸/۰۴	۱/۰۲	۴۴۹۱	۱۰	۹۸/۹۳	۱/۰۴	۲۳۹۳	اصفهان
۱۲	۹۸/۶۱	۰/۰۷	۲۵۱۰	۱۱	۹۹/۰۳	۰/۶۰	۱۳۶۸	تهران
۸	۹۹/۶۶	۱/۰۵	۴۶۳۰	۱۲	۹۹/۷۸	۰/۲۵	۵۸۵	قم
۱۳	۹۹/۸۱	۰/۱۵	۶۵۰	۱۳	۹۹/۹۵	۰/۱۷	۲۹۹	هرمزگان
۱۴	۹۹/۹۰	۰/۰۹	۳۷۸	۱۴	۹۹/۹۹	۰/۰۴	۹۰	خراسان شمالی
۱۵	۹۹/۹۵	۰/۰۵	۲۲۲	۱۵	۱۰۰/۰۰	۰/۰۱	۱۶	آذربایجان شرقی
۱۷	۹۹/۹۶	۰/۰۱	۶۶	۱۶	۱۰۰/۰۱	۰/۰۱	۱۵	زنجان
۱۹	۹۹/۹۶	۰/۰۰	۱۶	۱۷	۱۰۰/۰۱	۰/۰۰	۱۰	آذربایجان غربی
۱۶	۹۹/۹۸	۰/۰۲	۸۷	۱۸	۱۰۰/۰۱	۰/۰۰	۶	لرستان
۲۰	۹۹/۹۸	۰/۰۰	۱۱	۱۹	۱۰۰/۰۱	۰/۰۰	۲	کرمانشاه
۲۱	۹۹/۹۸	۰/۰۰	۷	۲۰	۱۰۰/۰۱	۰/۰۰	۱	اردبیل
۱۸	۹۹/۹۹	۰/۰۱	۲۵	۲۱	۱۰۰/۰۱	۰/۰۰	*	گلستان
۲۲	۹۹/۹۹	۰/۰۰	۲	۲۲	۱۰۰/۰۱	۰/۰۰	۰	گیلان
-	-	۱۰۰/۰۰	۴۴۰۰۲۵	-	-	۱۰۰/۰۰	۲۲۹۶۵۷	کل کشور

* رقم ناجیز است.

● محصول خرما (استعمران، کبکاب، مضافتی و ...)

سطح زیر کشت خرما کشور در سال ۱۳۸۴ حدود ۲۳۹ هزار هکتار بوده که ۹۰/۱۲ درصد آن آبیاری شده و ۹/۸۷ درصد بقیه فقط از نزولات آسمانی برخوردار بوده است.

استانهای کرمان، هرمزگان، سیستان و بلوچستان، خوزستان، بوشهر و فارس به ترتیب با ۱۵/۸۳، ۱۶/۳۸، ۲۲/۷۹، ۱۰/۸۰، ۱۴/۵۶ و ۱۲/۲۹ درصد سهم در کشت باغات خرما کشور رتبه های اول تا ششم را به خود اختصاص داده اند. شش استان مذکور مجموعاً ۶۵/۷۶ درصد باغات خرما کشور را دارا بوده اند و هشت استان دیگر مجموعاً ۲/۲۵ درصد از سطح باغات خرمای کشور را داشته اند.

سهم سطوح گونه خرما مضافتی ۹/۲۷ درصد، گونه کبکاب ۱۲/۹۲ درصد، گونه استعمران ۱۱/۵۰ درصد، گونه ری ۶/۶ درصد، گونه شاهانی ۹/۳۲ درصد، گونه پیارم ۱/۰۷ درصد، گونه برحی ۴/۸ درصد، گونه دیری ۰/۳۶ درصد و سایر گونه های خرما ۴۲/۸۷ درصد بوده است.

تولید خرما در کشور حدود ۹۹۷ هزار تن بوده که ۹۶/۳۶ درصد آن از باغات آبی خرما بدست آمده است.

استان کرمان با ۲۸/۰۷ درصد از تولید خرما کشور، بالاترین سهم در تولید این محصول را بخود اختصاص داده است و استانهای سیستان و بلوچستان، بوشهر، خوزستان، هرمزگان و فارس به ترتیب ۱۴/۳۵، ۱۴/۵۵، ۱۴/۷۶ و ۱۲/۳۸ درصد سهم در تولید خرما در جایگاه دوم تا ششم تولید کنندگان این محصول قرار گرفته اند. در شش استان مزبور ۹۹/۰۳ درصد از کل خرمای کشور تولید شده است.

خرما مضافتی با ۲/۴ درصد سهم در تولید خرما در جایگاه نخست قرار گرفته است. گونه کبکاب ۱۲/۹۵ درصد، گونه استعمران ۹/۹۲ درصد، گونه شاهانی ۵/۱۹ درصد، گونه ری ۳/۵۲ درصد، گونه پیارم ۱/۰۷ درصد، گونه دیری ۰/۴۱ درصد، گونه برحی ۱/۴ درصد و سایر گونه های خرما ۴۱/۰۷ درصد سهم در تولید این محصول داشته اند.

توزيع میزان تولید و سطح خرما کشور						جدول شماره ۱۲۵		
سال ۱۳۸۴						نام استان		
سطح زیرکشت(هکتار)				میزان تولید(تن)			نام استان	
رتبه	رتبه	درصد تجمعی	درصد	مقدار	رتبه	رتبه	درصد	مقدار
۱	۱	۲۲/۷۹	۲۲/۷۹	۵۴۴۲۷	۱	۲۸/۰۷	۲۸/۰۷	۲۷۹۷۹۹
۲	۲	۲۸/۶۲	۱۵/۸۳	۳۷۸۱۹	۲	۴۲/۹۹	۱۴/۹۲	۱۴۸۷۴۸
۰	۰	۵۳/۱۸	۱۴/۵۶	۳۴۷۸۶	۳	۵۷/۷۰	۱۴/۷۶	۱۴۷۰۷۴
۴	۴	۶۸/۹۸	۱۵/۸۰	۳۷۷۴۱	۴	۷۲/۲۰	۱۴/۰۰	۱۴۵۰۷۱
۲	۵	۸۰/۳۶	۱۶/۳۸	۳۹۱۱۸	۵	۸۶/۶۵	۱۴/۳۵	۱۴۳۰۳۰
۶	۶	۹۷/۶۵	۱۲/۲۹	۲۹۳۶۱	۶	۹۹/۰۳	۱۲/۳۸	۱۲۳۳۸۷
۷	۷	۹۹/۱۰	۱/۰۰	۳۵۸۰	۷	۹۹/۰۹	۰/۵۶	۵۵۶۰
۸	۸	۹۹/۴۸	۰/۲۳	۷۸۰	۸	۹۹/۸۳	۰/۲۴	۲۲۸۰
۹	۹	۹۹/۷۳	۰/۲۵	۵۸۸	۹	۹۹/۹۳	۰/۱۰	۱۰۱۰
۱۰	۱۰	۹۹/۸۸	۰/۱۵	۳۶۵	۱۰	۹۹/۹۷	۰/۰۴	۳۵۷
۱۱	۱۱	۹۹/۹۴	۰/۰۶	۱۳۸	۱۱	۹۹/۹۹	۰/۰۲	۱۵۷
۱۲	۱۲	۹۹/۹۸	۰/۰۴	۱۰۲	۱۲	۱۰۰/۰۰	۰/۰۱	۱۱۰
۱۳	۱۳	۱۰۰/۰۰	۰/۰۲	۴۸	۱۳	۱۰۰/۰۱	۰/۰۱	۸۴
۱۴	۱۴	۱۰۰/۰۰	۰/۰۰	۲	۱۴	۱۰۰/۰۱	۰/۰۰	۰
-	-	۱۰۰/۰۰	۲۲۸۸۶۲	-	-	۱۰۰/۰۰	۹۹۶۷۷۰	کل کشور

● محصولات مرکبات (پرتفال، نارنگی، نارنج و ...)

سطح باغات مرکبات کشور حدود ۳۶۸۰ هزار هکتار می‌باشد که ۸۱/۸۴ درصد آبیاری گردیده و ۱۹/۱۵ درصد بقیه دیم بوده است. استان مازندران با دارا بودن ۳۴/۹ درصد از باغات مرکبات کشور در رتبه نخست از نظر سطح قرار دارد و استانهای فارس، کرمان و هرمزگان به ترتیب با ۲۱/۵۲، ۱۶/۹۱ و ۱۴/۳۹ درصد سهم در باغات مرکبات کشور در رتبه‌های دوم تا چهارم قرار گرفته‌اند. چهار استان مذکور ۸۸/۷۲ درصد از سطح مرکبات کشور را داشته‌اند.

محصول پرتفال با ۱۶/۵۵ درصد سهم در سطح مرکبات کشور از جایگاه ویژه‌ای برخوردار بوده است. سهم زیر کشت سطح محصولات نارنگی، لیمو ترش، لیموشیرین، نارنج، گریپ فروت و سایر مرکبات به ترتیب با ۱۶/۶۷، ۱۵/۶۶، ۹/۰۱، ۱/۹۲ و ۱/۰۰ درصد بوده است.

تولید مرکبات در سال ۱۳۸۴ حدود ۲۷/۴ میلیون تن بوده که ۸۵/۰ درصد آن از باغات مرکبات آبی کشور استحصال گردیده است.

استان مازندران با سهم ۲۸/۷۳ درصد از تولید مرکبات کشور از نظر تولید در جایگاه نخست تولید کنندگان این محصول قرار دارد. استانهای فارس، کرمان و هرمزگان به ترتیب با ۲۸/۹۱، ۱۳/۲۸، ۱۱/۱۸ درصد سهم در تولید همانند سطح زیر کشت در جایگاه‌های دوم تا چهارم قرار گرفته‌اند.

۵۲/۷۵ درصد از تولید مرکبات کشور به محصول پرتفال اختصاص داشته است. سهم محصولات نارنگی ۱۶/۴۲ درصد، لیمو ترش ۱۴/۴۰، لیمو شیرین ۱۳/۴۴ درصد، گریپ فروت ۱/۲۶ درصد، نارنج ۱/۱۱ درصد و سایر مرکبات ۰/۶۱ درصد از تولید مرکبات کشور بوده است.

توزيع میزان تولید و سطح مرکبات کشور						میزان تولید(تن)			جدول شماره ۱۲		
سال ۱۳۸۴			میزان تولید(تن)			نام استان			نام استان		
ردیف	نام استان	مقدار	درصد	ردیف	نام استان	مقدار	درصد	ردیف	نام استان	مقدار	درصد
۱	مازندران	۱۶۵۴۲۹۶	۲۸/۷۳	۱	مازندران	۹۳۴۱۱	۲۴/۹۰	۱	فارس	۵۷۰۹۶	۲۱/۵۲
۲	فارس	۱۲۲۴۸۲۹	۲۸/۹۱	۲	فارس	۵۷۰۹۶	۲۱/۵۲	۲	کرمان	۴۰۷۶۲	۱۶/۹۱
۳	کرمان	۵۶۷۳۲۶	۱۳/۲۸	۳	کرمان	۴۰۷۶۲	۱۶/۹۱	۳	هرمزگان	۳۸۰۱۱	۱۴/۳۹
۴	هرمزگان	۴۷۷۷۶۵	۱۱/۱۸	۴	هرمزگان	۳۸۰۱۱	۱۴/۳۹	۴	گیلان	۳۷۷۷	۱۳/۲۸
۵	گیلان	۱۲۵۳۷۱	۲/۹۳	۵	گیلان	۳۷۷۷	۱۳/۲۸	۵	گلستان	۲۸۱۳۳	۱۲/۲۸
۷	گلستان	۵۹۲۵۶	۱/۳۹	۶	گلستان	۲۸۱۳۳	۱۲/۲۸	۶	خوزستان	۱۷۵۷	۱/۷۵
۸	خوزستان	۵۴۶۴۹	۱/۲۸	۷	خوزستان	۱۷۵۷	۱/۷۵	۷	بوشهر	۴۰۰۰	۱/۷۰
۹	بوشهر	۴۰۱۴۷	۰/۹۴	۸	بوشهر	۴۰۰۰	۱/۷۰	۸	کهگیلویه و بویراحمد	۳۹۰۵	۱/۴۶
۱۰	کهگیلویه و بویراحمد	۳۲۸۲۸	۰/۷۷	۹	کهگیلویه و بویراحمد	۳۹۰۵	۱/۴۶	۹	سیستان و بلوچستان	۳۱۶۷	۱/۱۸
۱۲	سیستان و بلوچستان	۱۹۰۶۹	۰/۴۵	۱۰	سیستان و بلوچستان	۳۱۶۷	۱/۱۸	۱۰	کرمانشاه	۸۹۰	۰/۳۳
۱۱	کرمانشاه	۳۷۲۹	۰/۰۹	۱۱	کرمانشاه	۸۹۰	۰/۳۳	۱۱	ایلام	۱۰۲۸	۰/۳۸
۱۴	ایلام	۱۱۷۳	۰/۰۳	۱۲	ایلام	۱۰۲۸	۰/۳۸	۱۲	بزد	۱۱۶	۰/۰۴
۱۵	بزد	۸۰۷	۰/۰۲	۱۳	بزد	۱۱۶	۰/۰۴	۱۳	زنجان	۲۲	۰/۰۱
۱۲	زنجان	۲۲۸	۰/۰۱	۱۴	زنجان	۲۲	۰/۰۱	۱۴	لرستان	۹۸۶	۰/۳۷
۱۶	لرستان	۱۷۷	۰/۰۰	۱۵	لرستان	۹۸۶	۰/۳۷	۱۵	تهران	۲	۰/۰۰
۱۷	تهران	۰	۰	۱۶	تهران	۲	۰/۰۰	۱۶	خراسان جنوبی	*	۰/۰۰
-	خراسان جنوبی	۴۲۷۱۶۴۷	۱۰۰/۰۰	-	کل کشور	۳۶۷۶۸۱	۱۰۰/۰۰	-	کل کشور	۱۰۰/۰۰	۱۰۰/۰۰

* رقم ناچیز است